

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE**

Seduta tat-12 ta' Jannar, 2011

Citazzjoni Numru. 818/2004

Christopher Polidano

vs

Onor. Imhalef Dr Giovanni Caruana Demajo

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni ta' Christopher Polidano fejn dan, wara li ppremetta illi:

Fl-20 ta' Meju 2003, fi Triq il-Kbira San Guzepp, Hamrun, waqt illi l-konvenut kien qed isuq il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni EAO 379, huwa kien involut f'incident awtomobilistiku mal-vettura bin numru tar-registrazzjoni VIP 600 tal-attur u misjuqa minnu u gew kawzati danni fuq l-imsemmija vettura VIP 600;

Kopja Informali ta' Sentenza

Dan l-incident sehh unikament tort tal-konvenut minhabba traskuragni, imperizja u nuqqas ta' osservanza tar-regolamenti tat-traffiku da parti tal-istess konvenut li saq il-vettura tieghu minn fuq *stop sign* u qasam triq principali minghajr ma ra x'kien gejj, kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

B'rizultat ta' dan l-incident, l-attur soffra danni fil-vettura tieghu, kif jigi pruvat fit-trattazzjoni tal-kawza, ghal-liema danni ghandu jirrispondi l-konvenut;

Il-konvenut mhux qed jaccetta responsabilita' ghall-imsemmi incident u kwindi ma jridx li jersaq ghall-hlas tad-danni sofferti mill-attur, b'rizultat tal-incident imsemmi;

Talab il-konvenut jghid ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

Tiddikjara l-konvenut unikament responsabbli ghall-incident awtomobilistiku li sehh fi Triq il-Kbira San Guzepp Hamrun, fl-20 ta' Mejju, 2003 bejn il-vetturi bin-numri tar-registrazzjoni EAO 379 u VIP 600, u ghad-danni konsegwenzjali sofferti mill-atturi;

Tillikwida d-danni sofferti mill-atturi okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi;

Konsegwentement tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur in linea ta' danni l-ammont hekk likwidat;

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittra ufficjali pprezentata kontestwalment ma' dina c-citazzjoni kontra l-assikurazzjoni tal-konvenut ai termini tal-Kap. 104, u bl-imghaxijiet legali kontra l-konvenut li huwa minn issa stess ingunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur.

Rat id-dokumenti esibiti mal-istess.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut fejn dan irrisponda ghall-kawza u qal li t-talbiet tal-attur ghandhom jigu michuda ghax:

Il-konvenut ma jahtix ghall-incident, ghax hu ha l-prekawzzjonijiet kollha li trid il-ligi u li kienu mehtiega fic-cirkostanzi;

L-incident u l-hsarat sehew kollha bi htija tal-attur wahdu, minhabba sewqan bla razan, bi ksur tar-regolamenti tat-traffiku, u b'nuqqas ta' ghaqal u ta' galbu;

Ladarba l-konvenut ma jahtix ghall-incident, ma hemm ebda danni li ghandu jaghmel tajjeb ghalihom hu.

Salv eccezzjonijiet ohra jekk ikun il-kaz.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut u d-dokumenti esibiti maghha.

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut.

Rat is-sentenza taghha tat-23 ta' Ottubru 2008, li permezz taghha cahdet l-eccezzjoni ulterjuri tal-konvenut.

Semghet ix-xhieda prodotti.

Rat id-dokumenti kollha.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

L-incident li ta lok ghal din il-kawza sehh fil-Hamrun fl-20 ta' Mejju 2003. L-attur kien qieghed isuq il-vettura tieghu Ford Cosworth bit-targa VIP 600 fi Triq San Guzepp, il-Hamrun, meta habat mal-vettura Fiat Regata EAO 379 misjuqa mill-konvenut li kienet harget minn Triq Caruana Demajo.

Il-vettura tal-attur laqtet dik tal-konvenut fil-genb tax-xellug ta' quddiem taghha, u mbaghad baqghet diehla fl-ewwel

Kopja Informali ta' Sentenza

arblu tal-festa li kien mal-genb tat-triq, li tghawweg 'l isfel, u mbaghad f'arblu iehor li wkoll tghawweg. Baqghet titkaxkar ghal xi tul sakem waqfet ma kiddie-ride machine li kien hemm quddiem il-Labour Party Club. FI-incident wegghet Evelyn Caruana Demajo, li kienet riekba fuq wara tal-karozza misjuqa minn zewgha. L-attur ukoll kellu mieghu passiggier.

L-attur fl-affidavit tieghu jghid hekk:

“Jiena u Michael Camilleri konna fit-triq lejn il-Pjazza tal-Hamrun gejjin minn Sta. Venera.

Hekk kif hrigna mil-liwja f'dik it-triq innotajt vettura fit-triq li hemm mill-genb tal-knisja. Din il-vettura bdiet hierga kemm kemm u bil-mod.

Sadanittant konna qrobna mhux hazin u jien hsibt li ser tieqaf, minflok baqghet hierga. Ma tanix chance nevitaha ghal kollox u ghalkemm gbidt lejn ix-xellug xorta wahda ilqattha sbrixx fuq il-mudguard tal-passiggier.

Brake ma zammejtx ghax konna vicin wisq.

Mal-lemin tieghi kien hemm karozzi pparkjati.

FI-istess waqt qbadt il-bankina u tlift il-kontroll. Ilqatt zewg arbli li waqghu bid daqqa u l-karozza spiccat angolata fuq il-bankina tistrih ma' arblu iehor u kiddie-ride machine”.

Il-passiggier tieghu jaqbel mieghu u jghid:

“Dakinhar tal-incident mal-Imhalled Caruana Demajo, kont fil-karozza ma' Christopher Polidano fi Triq il-Kbira San Guzepp, Hamrun, sejrjn fid-direzzjoni tal-Pjazza tal-Hamrun. Jiena nigi l-gharus ta' oht Christopher.

X'hin qrobna lejn it-triq li hemm mal-genb tal-knisja ta' San Gejtanu fuq il-lemin, harget vettura minn fuq l-istop sign. Christopher gibed lejn ix-xellug biex jevitaha u kwazi rnexxielu tant li ghalkemm ghalqitilna triqitna, Christopher

Kopja Informali ta' Sentenza

laqatha kemm kemm fuq il-pinna tal-passiggier bil-mudguard tan-naha ta' Christopher.

Meta l-karozza taghna gibdet lejn ix-xellug, qabdet il-bankina u lqatna zewg arbli tal-festa li kienu xi ghaxar piedi imbeghdin minn xulxin u gejna nistriehu ma' magna tat-tfal li titfghalha l-flus u arblu iehor.. Iz-zewg arbli li semmejt ghelbu bl-impatt. Ma jidhirlix li saret hsara lil din il-magna jew lit-tielet arblu”.

Il-konvenut jaghti l-verzjoni tieghu ta' kif graw il-fatti kif gej:

“Qabel ma hragt fit-triq ewlenija Triq San Guzepp waqaft ghax naf li hija triq sekondarja u ovvjament trid ... t-traffiku harist lejn iz-zewg nahat ma kien gej xejn, ma kien jidher xejn fil-parti vizibbli tat-triq. Bdejt hierreg bil-mod nikkontrolla z-zewg direzzjonijiet sa fejn huma possibli sa fejn jippermettili l-angolu ta' livja tieghi u kif kont wasalt quddiem il-bieb ta' l-Oratorju qisu faccata tal-vevtrina ta' Bonaci u kont ghadni xi ftit angolat mhux dritt ghal kollox f'daqqa wahda nhoss daqqa kbira il-karozza qomsot daret 90 grad u gejw wicci lejn il-bieb tal-Oratorju. F'dak il-hin ovvjament rajt il-karozza li laqitni kienet gejjja min-naha ta' Sta. Venera rajtha titkaxkar at right angles mat-triq igifieri wiccha lejn il-hajt nofsha fuq il-bankina nofsha fuq it-triq habtet mal-pole tal-metal tal-festa ilwietu u baqghet ghaddejja, habtet ma' pole iehor tal-metal l-istess ilwietu u baqghet ghaddejja u baqghet titkaxkar sakemm habtet ma' dik il-magna tat-tfal li titfghalha l-flus u whatever ... machine li kienet quddiem il-Kazin tal-Partit Laburista u waqfet hemmhekk vicin it-traffic lights”.

Huwa jghid ukoll:

“Le bazikament li nixtieq nenfasizza huwa l-fatt li jiena sakemm kienet ghadha vizibbli t-tul tat-triq kemm naha u kemm ohra ma kienx hemm traffiku jigifieri lahaq ipperkolla (ipperkorra) distanza bejn fejn kien meta ma kienx vizibbli sakemm laqatni fi ftit ta' hin sakemm jiena kont ikkommettejt ruhi li hragt u qbadt it-triq lejn il-Belt”.

Kopja Informali ta' Sentenza

Evelyn Caruana Demajo, fl-affidavit taghha in atti tikkonferma:

“Naf li r-ragel waqaf f'tarf it-triq qabel ma jidhol fit-triq principali. Dan niftakru ghax domt ftit inhares lejn xi tfajliet li kienu bilqieghda fuq it-turgien tal-hanut fuq ix-xellug, fil-kantuniera. F'hin minnhom hareg fuq it-triq principali trankwillament. Imbaghad malli gejna fuq il-lane tax-xellug fit-triq principali, fid-direzzjoni tal-Belt, u l-karozza taghna kienet ghadha ma gietx dritta kompletament, naf li gie dawl qawwi kbir minn warajna u hassejna daqqa kbira tant illi l-karozza taghna ntefghet wiccha lejn il-Knisja”.

Il-Qorti tinnota li x-xhieda Nadia Darmanin, Anna Micallef u Joanne Ciantar li lkoll xehedu quddiem il-Qorti tal-Magistrati fil-proceduri kontra l-attur. Kopja ta' dawn il-proceduri giet esibita fl-atti ta' din il-kawza. Ma ftakru xejn minn dak li kienu qalu lill-Pulizija ezatt wara l-incident u cioe' fejn tnejn minnhom ikkonfermaw speed eccessiv da parti tal-attur, u t-tielet wahda stqarret li rat il-karozza tal-attur maqtugha mill-art.

Sabiex jirnexxielu jipprova li l-kawza prossima tal-incident kien l-agir tal-konvenut, l-attur kien jehtieglu jipprova illi l-konvenut naqas b'xi mod mill-obbligi tieghu hu u jesegwixxi l-manuvra ta' hrug mit-triq sekondarja ghat-triq principali. Hu jikkonferma li waqaf ghal kollox fil-kantuniera. Il-passiggier tieghu tikkonferma dan u tiftakar sew id-dettal tal-presenza tat-tfajliet mal-genb tat-triq.

Rigward l-obbligu tieghu li jzomm proper lookout, jirrizulta li dan ghamlu ukoll. It-triq kienet vojta miz-zewg nahat meta ddecieda li johrog. L-attur isemmi l-possibilita' tal-karozzi pparkjati fuq ix-xellug tat-triq principali. Ghalkemm seta' kien hekk, dawn ma jtellfux il-vizwali tas-sewwieq li jkun niezel mit-Triq Caruana Demajo u dan ghaliex it-triq principali nnifisha hija wiesa' sew, u ghalhekk hemm distanza bizzejjed biex wiehed jara x'gej mill-karreggjata opposta. It-triq tassew hija ghal-liwja, pero' l-istess liwja hija sew qabel il-kantuniera li minnha hareg il-konvenut. Id-distanza bejn il-knisja li jikkonferma li seta' jara l-konvenut u l-kantuniera li hareg minnha hija twila.

Il-Maggur S. Brincat jghid hekk:

“It-triq li minnha hareg l-Onorevoli Imhalled tara z-zewg nahat tat-triq u fuq ix-xellug tara sal-Bank of Valletta zgur anzi aktar ‘il fuq. Din id-distanza tista’ tara kemm jekk ikun hemm karożzi pparkjati mal-hajt tal-Bank u kemm le sakemm ovvjament ma jkunx xi trakk jew vettura kbira li tkun ipparkjata”. Dawn il-fatturi jassumu importanza akbar meta jittiehdu in konsiderazzjoni mal-velocita’ li biha kien qed isuq l-attur. Ghalkemm l-attur jiddikjara li kien qed isuq b’velocita’ ta’ bejn erbghin u hamsin kilometru, il-Qorti hi tal-fehma li r-rizultanzi tal-habta jixhdu mod iehor. Il-karożza tal-attur ma waqfitx mal-habta, izda daret ghal fuq ix-xellug, habtet f’arblu u ma waqfitx. Lanqas ma waqfet meta habtet mat-tieni arblu.

Il-konvenut, fix-xhieda tieghu (fol. 57) jghid kategorikament:

“Rajtu jixkupa l-bankina at 90° mat-triq wiccu lejn il-hajt”.

Waqfet biss mal-magna tal-loghob tat-tfal. Garrbet fil-fatt hsarat estensivi. Dan kollu jikkonferma l-momentum qawwi li kellha l-vettura minhabba l-velocita’ li kienet ghaddejja biha. Ta’ min jinnota li l-karożza tal-attur kienet Ford Escort 20 turbo 4 wheel drive b’ magna “boosted”. Kienet ghaddejja b’velocita’ qawwija tant li perkorriet id-distanza mil-liwja ta’ fejn il-knisja ta’ Santu Nuzzu sa quddiem il-knisja ta’ San Gejtanu f’sekondi.

L-attur stess fix-xhieda tieghu jghid:

“Ma tanix chance nevitaha ghal kollox u ghalkemm gbidt lejn ix-xellug xorta wahda ilqattha sbrixx fuq il-mudguard tal-passiggier.

Brake ma zammejtx ghax konna vicin wisq”.

Il-passiggier tieghu jikkonferma:

Kopja Informali ta' Sentenza

“Meta rajt il-karozza tal-Imhalled l-ewwel darba kien diga' beda hierieg u f'dak il-mument konna vicin tieghu. Christopher ma kellux chance izomm”.

Il-Qorti ma tistax temmen li kien qed isuq b'velocita' normali ghaliex, ladarba hu stess jammatti li l-konvenut hareg bil-mod, f'dak it-tul ta' triq dritta kien ikollu cans jieqaf.

“L-obbligu ta' proper lookout u ta' sewqan bil-galbu huwa dmir ta' kull xufier u r-regoli ta' precedenza qeghdin hemm sabiex jaghtu direzzjoni u jirregolaw l-imgieba fit-toroq, pero' certament m'humieq intizi biex iwarrbu l-prudenza fil-genb, lanqas ma huma ntizi sabiex xufier, ghax forsi ghandu d-dritta, ihoss li fit-triq jista' jsuq kif irid nonkuranti ta' utenti ohra” (“Micallef vs Mamo”, deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla mill-Imhalled Joseph Zammit Mc Keon fit-30 ta' Marzu, 2010).

F'dan il-kaz, il-main road user sar il-main road abuser u kienet l-imgieba tieghu li wasslet ghall-incident.

Il-Qorti ma tistax ma tinnotax referenza ghas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati, fejn l-attur odjern instab hati ta' hames akkuzi, in relazzjoni mal-incident tal-20 ta' Mejju, 2003.

Naturalment il-gudizzju in sede penale jikkostitwixxi biss wahda mill-provi, pero' hi prova importanti anke ghaliex ukoll kull prova hi ammissibbli jekk hi logikament rilevanti ghall-kwistjoni fil-kawza bejn il-partijiet” (“Briffa vs Abela”, deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla mill-Imhalled Philip Sciberras fit-28 ta' Marzu, 2003).

Ghaldaqstant, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad it-talbiet tal-attur.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-attur.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----